

Krizový plán Základní školy Nedvědice

školní rok 2026/2027

Krizový plán školy je zásadním dokumentem určeným k řešení mimořádných situací, které mohou nastat v prostředí školy. Tento plán je integrální součástí Minimálního preventivního programu školy a je vypracován v souladu s:

- **§ 29 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon** – povinnost školy zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků,
- **§ 30 školského zákona** – školní řád a pravidla chování,
- **§ 22 školského zákona** – práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců,
- **§ 164 a § 165 školského zákona** – odpovědnost ředitele školy,
- **vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních**, ve znění pozdějších předpisů,
- dalšími souvisejícími právními předpisy (např. zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících).

Cílem plánu je zajistit jednotný a efektivní postup pracovníků školy při výskytu krizových situací, rizikového chování nebo při závažném porušení školního řádu.

Tým pro krizové situace

- **Ředitel školy:** Mgr. Petr Punčochář (tel: 603 200 832, 566 566 223)
- **Zástupce ředitele školy pro vzdělávání:** Mgr. Bc. Eva Zemanová
- **Školní metodik prevence:** Mgr. Iva Sýsová (tel: 724 979 427)
- **Zástupce ředitele školy pro řešení výchovných problémů / výchovný poradce:** Mgr. Bc. Leona Vejrostová (tel: 734 501 270)
- **Třídní učitelé**

Důležitá krizová telefonní čísla

- Integrovaný záchranný systém: 112
- Policie ČR: 158
- Zdravotnická záchranná služba: 155
- Hasičský záchranný sbor: 150
- Linka bezpečí: 116 111
- Dětské krizové centrum: 777 715 215, 241 484 149, Rizika kyberprostoru – 778 510 510
- Modrá linka: 608 902 410
- Linka pomoci: 475 603 390

Oblasti rizikového chování

Podle metodických doporučení MŠMT a § 29 školského zákona zahrnuje rizikové chování zejména:

- záškoláctví,
- užívání návykových látek (drogy, alkohol, tabák, včetně elektronických cigaret),
- šikanu a kyberšikanu,
- poruchy příjmu potravy,
- projevy diskriminace, homofobie, rasismu, xenofobie či antisemitismu,
- vandalismus, krádeže a násilí ve školním prostředí,
- domácí násilí a syndrom CAN,
- sebepoškozování a sebevražedné jednání,
- rizikové chování v dopravě.

Postupy při řešení vybraných situací

1. Záškoláctví

Záškoláctvím se rozumí neomluvená neúčast žáka ve vyučování, zpravidla úmyslná, která může být způsobena samotným žákem nebo může vznikat v souvislosti s jednáním jeho zákonného zástupce. Žák je podle § 22 odst. 1 školského zákona povinen řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat.

Primární prevence:

- posilovat pozitivní vztah žáků ke škole a vzdělávání,
- vytvářet bezpečné a podporující klima školy,
- včas zachycovat změny v docházce a důvody zvýšené absence,
- spolupracovat se zákonnými zástupci a školním poradenským pracovištěm,
- seznamovat zákonné zástupce s pravidly omlouvání absence stanovenými školním řádem.

Omlouvání absence:

- podmínky omlouvání a uvolňování žáka z vyučování stanovuje školní řád,
- třídní učitel průběžně sleduje absenci žáků a věnuje pozornost nejen neomluvené, ale také nápadně zvýšené omluvené absenci,
- při podezřelém nárůstu omluvené absence třídní učitel zjišťuje její příčiny a podle okolností situaci konzultuje se zákonným zástupcem a školním poradenským pracovištěm.

Postup při neomluvené absenci:

1. Třídní učitel zjistí příčinu neomluvené absence a kontaktuje zákonného zástupce.
2. O vzniklé situaci informuje výchovného poradce a školního metodika prevence, podle závažnosti také vedení školy.
3. Škola se snaží zjistit příčiny záškoláctví a společně se žákem a jeho zákonným zástupcem přijmout opatření vedoucí k nápravě.
4. O závažnějším nebo opakovaném případě se pořídí písemný záznam. Podle okolností může být zákonný zástupce pozván k osobnímu jednání ve škole.
5. Pokud přijatá opatření nevedou k nápravě nebo okolnosti nasvědčují ohrožení dítěte, škola spolupracuje s příslušnými institucemi, zejména OSPOD, případně dalšími odbornými pracovišti.
6. Výchovná a kázeňská opatření vůči žákovi se uplatňují v souladu se školským zákonem, vyhláškou č. 48/2005 Sb. a školním řádem; vždy se přihlíží k příčinám a okolnostem absence.

Doporučené zásady při řešení záškoláctví:

- řešit problém včas a bez zbytečného odkladu,
- zjistit příčiny absence a neposuzovat situaci pouze podle počtu zameškaných hodin,
- spolupracovat se žákem, zákonnými zástupci a pracovníky školního poradenského pracoviště,
- podle potřeby využít spolupráce PPP, SPC, SVP, OSPOD nebo dalších odborných služeb,
- nastavit konkrétní opatření a následně sledovat jejich účinnost,
- vést o významných jednáních a přijatých opatřeních dokumentaci.

Postup, pokud žák neoprávněně opustí školu během vyučování:

- pedagogický pracovník neprodleně informuje třídního učitele a vedení školy,
- škola bezodkladně kontaktuje zákonného zástupce,
- podle okolností a zejména při nemožnosti zjistit, kde se žák nachází, vedení školy posoudí nutnost kontaktovat Policii ČR,
- událost se zaznamená a dále řeší podle školního řádu s ohledem na její závažnost a případné opakování.

2. Užívání návykových látek

Školní řád zakazuje přinášení, držení, distribuci a užívání alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků a jiných návykových látek v prostorách školy a na akcích pořádaných školou. Zákaz kouření a užívání elektronických cigaret platí v celém areálu školy.

Primární prevence:

- realizace preventivních programů zaměřených na problematiku návykových látek,
- nácvik dovedností potřebných k odmítnutí návykové látky a zvládání vrstevnického tlaku,
- přizpůsobení preventivních aktivit věku žáků,
- začleňování tématu do vhodných vyučovacích předmětů,
- tematické projektové a preventivní aktivity,
- vzdělávání pedagogických pracovníků.

Při podezření, že je žák pod vlivem návykové látky:

- pedagogický pracovník zabrání žákovi v činnosti, při které by mohl ohrozit sebe nebo ostatní,
- posoudí jeho aktuální zdravotní stav,
- při ohrožení zdraví nebo života bezodkladně volá zdravotnickou záchrannou službu – **155**,
- informuje vedení školy, třídního učitele a školního metodika prevence,
- škola informuje zákonného zástupce,
- o události se pořídí písemný záznam,
- další postup se stanoví podle druhu látky, závažnosti situace a školního řádu.

Konzumace alkoholu, tabákového či nikotinového výrobku ve škole nebo na akci školy:

- pedagogický pracovník žáka vyzve k okamžitému ukončení konzumace a zabrání další konzumaci,
- v případě alkoholu látku žákovi odebere a zajistí tak, aby nemohl v konzumaci pokračovat,
- posoudí zdravotní stav žáka; při ohrožení zdraví nebo života volá 155,
- informuje vedení školy, třídního učitele a školního metodika prevence,
- škola informuje zákonného zástupce,
- je-li žák nezpůsobilý pokračovat ve vyučování, škola vyzve zákonného zástupce k jeho převzetí,
- o události se pořídí písemný záznam,
- porušení školního řádu se řeší podle jeho pravidel a s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu.

Nález látky, u níž vznikne podezření, že jde o omamnou nebo psychotropní látku:

- zaměstnanec s látkou zbytečně nemanipuluje a nezkoumá její obsah,
- o nález bezodkladně informuje vedení školy,
- látka se bezpečně zajistí a o nález se pořídí písemný záznam,
- škola vyrozumí Policii ČR a řídí se jejími pokyny,
- látka se nepředává žákovi ani jeho zákonnému zástupci.

Podezření, že žák má omamnou nebo psychotropní látku u sebe:

- pedagogický pracovník neprovádí osobní prohlídku žáka ani prohlídku jeho věcí,
- žáka nenechá bez dohledu, je-li to vzhledem k situaci nutné pro zajištění bezpečnosti,
- neprodleně informuje vedení školy,
- vedení školy kontaktuje Policii ČR a postupuje podle jejích pokynů,
- škola informuje zákonného zástupce s ohledem na okolnosti případu a pokyny Policie ČR,
- o události se pořídí písemný záznam.

Distribuce nebo nabízení omamných a psychotropních látek:

- zaměstnanec neprodleně informuje vedení školy,
- škola kontaktuje Policii ČR,
- informuje zákonného zástupce,
- zajistí dostupné informace a svědectví, aniž by nahrazovala vyšetřování Policie ČR,
- další opatření vůči žákovi se řeší podle školního řádu a závažnosti případu.

3. Šikana a kyberšikana

Šikana je agresivní chování žáka nebo skupiny žáků vůči jinému žákovi, skupině žáků nebo zaměstnanci školy, jehož cílem je druhému úmyslně ublížit fyzicky, psychicky, sociálně nebo jiným způsobem. Zpravidla se opakuje, opakování však není nezbytnou podmínkou. Charakteristická bývá nerovnováha sil mezi agresorem a obětí. Kyberšikana je forma šikany realizovaná prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků. (§ 29 školského zákona – povinnost zajistit bezpečné prostředí).

Šikana

- všichni pedagogičtí pracovníci školy při svém kontaktu se žáky při vyučovacích hodinách i mimo ně, v areálu školy a na mimoškolních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem, ve vztahu k žákům zachovávají profesionální přístup. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování,
- TU je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, zajímá se o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. V případě výskytu konfliktů se pokouší zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji. V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, neprodleně každý z pedagogů o věci informuje třídního učitele,
- TU ihned informuje VP a ŠMP a upozorní na problém všechny pedagogy, kteří se třídou pravidelně pracují, požádá je o spolupráci při sledování třídy,
- TU se ve spolupráci s VP pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky třídy. Způsob projedná s VP. Žádný z pedagogů žáky nebude předem v této věci kontaktovat ani provádět vyšetřování,
- VP o situaci informuje vedení školy. Při potvrzení podezření na výskyt šikany výchovný poradce/školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy provedou hlubší vyšetření situace,
- pokud se vyšetřováním prokáže výskyt šikany v třídním kolektivu, je nutná důsledná ochrana obětí, popř. obětí,
- nejprve je veden rozhovor s oběťmi a svědky – kdo je agresor, kolik je agresorů, kdo je aktivní účastník šikanování, co, kdy a jak dělali obětem agresoři, jak dlouho šikana trvá,
- rozhovor s agresorem/agresory – vede ŘŠ/ZŘŠ s VP/ŠMP,
- telefonické oznámení rodičům agresorů,
- stanovení výchovných a nápravných opatření – ŘŠ/ZŘŠ ve spolupráci s VP, ŠMP a TU, podle závažnosti případu a v souladu se školním řádem,
- následná práce se třídou – přiměřené informování o řešení situace, obnovení pocitu bezpečí, nastavení pravidel a další práce s třídním kolektivem; přitom je nutné respektovat soukromí jednotlivých žáků. S výsledky vyšetřování jsou vedením školy seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci,
- práce se třídou – VP/ŠMP, školní psycholog/školní speciální pedagog,
- Informace třídě předá vedení školy ve spolupráci s VP a TU. Ochranu obětí a sledování situace ve třídě zajišťují pedagogičtí pracovníci, kteří se třídou pracují. VP a TU, případně ve spolupráci s vedením školy, informují o výsledcích řešení a dalším postupu zákonného zástupce agresora (agresorů) i zákonného zástupce obětí.

Kyberšikana

- zajistit a uchovat dostupné důkazy (snímky obrazovky, zprávy, odkazy, datum a čas komunikace apod.),
- nevyžadovat po žákovi další šíření závadného obsahu za účelem dokazování,
- podle možností zabránit dalšímu šíření obsahu a využít nástroje příslušné platformy pro jeho nahlášení,
- posoudit souvislost jednání se školním prostředím a jeho dopad na bezpečí žáků,
- podle závažnosti kontaktovat zákonné zástupce, Policii ČR nebo další odborné instituce,
- při řešení postupovat obdobně jako u ostatních forem šikany.

Šikana zaměřená na učitele nebo jiného zaměstnance školy

Šikana může být zaměřena také proti učiteli nebo jinému zaměstnanci školy. Může mít podobu opakovaného slovního ponižování, zesměšňování, vyhrožování, záměrného narušování výuky, šíření ponižujícího nebo nepravdivého obsahu, kyberšikany, poškozování osobních věcí, fyzické agrese nebo jiného jednání, jehož cílem je zaměstnanci ublížit, zastrašit jej nebo narušit jeho postavení a pocit bezpečí.

Postup školy:

- zaměstnanec, který se cítí být ohrožen nebo má podezření, že je vůči němu uplatňována šikana, informuje bez zbytečného odkladu vedení školy; o situaci může vedení informovat také jiný zaměstnanec, který takové jednání zaznamená,
- vedení školy zajistí, aby zaměstnanec nezůstal na řešení situace sám, a podle potřeby přijme okamžitá opatření k zajištění jeho bezpečí,
- situace se objektivně prověří; odděleně se zjišťují informace od dotčeného zaměstnance, žáků a případných svědků,
- zajistí se dostupné důkazy, zejména písemná nebo elektronická komunikace, snímky obrazovky, fotografie, videozáznamy nebo svědecké výpovědi,
- o závažné události a jejím řešení se pořídí písemný záznam,
- vedení školy informuje zákonné zástupce zúčastněných žáků a projedná s nimi další postup,
- jsou-li naplněny znaky šikany nebo jiného závažného rizikového chování, přijme škola odpovídající výchovná a nápravná opatření a pracuje také s třídním kolektivem,
- podle povahy a závažnosti jednání škola spolupracuje s PPP, SVP, OSPOD, Policií ČR nebo dalšími odbornými institucemi,
- při bezprostředním ohrožení zdraví nebo bezpečnosti zaměstnance se prioritně zajistí bezpečí osob a podle situace se volá Policie ČR **158** nebo zdravotnická záchranná služba **155**.

Skutečnost, že k nevhodnému jednání dochází ze strany žáka vůči dospělému zaměstnanci školy, nesnižuje jeho závažnost. Zaměstnanec nemá povinnost takové jednání snášet jako běžnou součást své profese.

4. Další krizové oblasti

Domácí násilí, týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte (CAN)

Při podezření, že je žák ohrožen domácím násilím, týráním, zneužíváním nebo zanedbáváním, postupuje škola citlivě s prioritou ochrany a bezpečí dítěte. Situaci řeší podle míry a bezprostřednosti ohrožení dítěte.

Postup pracovníka školy:

- zachovat klid a vytvořit pro dítě bezpečný prostor,
- dítě vyslechnout, pokud chce o situaci hovořit; nenutit je k výpovědi a neprovádět vlastní vyšetřování,
- neslibovat dítěti úplnou mlčenlivost; přiměřeně jeho věku mu vysvětlit, že některé informace je nutné předat osobám, které mu mohou pomoci,
- zaznamenat podstatné skutečnosti, pokud možno včetně vlastních slov dítěte, bez domněnek a interpretací,
- bez zbytečného odkladu informovat vedení školy a pracovníky školního poradenského pracoviště určené k řešení situace,
- další postup stanovit podle míry ohrožení dítěte.

Při méně závažných známkách nedostatečné péče škola situaci sleduje, pracuje s dítětem a podle okolností nabízí podporu dítěti a rodině. Pokud opatření školy nevedou ke zlepšení a situace má negativní vliv na zdraví nebo zdravý vývoj dítěte, škola podá oznámení OSPOD.

Při chronickém ohrožení dítěte, zejména při závažném nebo opakovaném zanedbávání, domácím násilí nebo jiném jednání ohrožujícím jeho zdravý vývoj, škola bez zbytečného odkladu informuje OSPOD.

Při podezření na spáchání trestného činu na dítěti škola kontaktuje Policii ČR. Současně je vhodné informovat OSPOD. Oznámením pouze OSPOD není splněna případná oznamovací povinnost vůči orgánům činným v trestním řízení.

Při bezprostředním ohrožení života, zdraví nebo bezpečí dítěte:

- zajistit bezpečí dítěte a nenechávat je bez odpovídajícího dohledu,
- volat Policii ČR **158**, podle zdravotního stavu také ZZS **155**,
- podle situace zajistit kontakt s OSPOD,
- dítě nevydat osobě, u níž existuje důvodná obava, že by tím mohlo dojít k jeho bezprostřednímu ohrožení; další postup konzultovat s Policií ČR nebo OSPOD.

Kontaktování zákonného zástupce se vždy posuzuje podle konkrétní situace. Pokud existuje podezření, že zákonný zástupce může být původcem ohrožení dítěte nebo že by jeho předčasné informování mohlo dítě vystavit dalšímu nebezpečí, škola jej předem nekontaktuje a další postup konzultuje s OSPOD nebo Policií ČR.

Pracovník školy se nesnaží ověřovat věrohodnost sdělení dítěte výsledkem dalších členů rodiny ani opakovaným podrobným dotazováním dítěte. Úkolem školy je zachytit informace, zajistit bezpečí dítěte a předat věc příslušným orgánům, nikoli nahrazovat jejich vyšetřování.

Vandalismus a krádeže:

Krádež je protiprávní jednání. Při oznámení odcizení věci škola situaci zaznamená, zjistí základní okolnosti a podle závažnosti případu a zjištěných skutečností kontaktuje Policii ČR, případně doporučí poškozenému nebo jeho zákonnému zástupci, aby se na Policii ČR obrátil.

Při nahlášení odcizení věci:

- pedagogický pracovník informuje vedení školy a třídního učitele,
- pořídí se záznam o oznámení a základních okolnostech události,
- škola se pokusí zjistit okolnosti události, aniž by nahrazovala činnost Policie ČR,
- je-li zjištěn žák, který se jednání dopustil, škola informuje jeho zákonného zástupce,
- podle závažnosti a okolností případu škola kontaktuje Policii ČR nebo doporučí poškozenému či jeho zákonnému zástupci, aby se na Policii ČR obrátil,
- podle charakteru a opakování jednání může škola kontaktovat OSPOD,
- vůči žákovi jsou případná výchovná opatření uplatněna podle školního řádu.

Prevence krádeží:

- škola doporučuje žákům nenosit do školy cenné předměty, které nesouvisejí s výukou,
- cenné předměty žáci ukládají způsobem stanoveným školním řádem,
- pedagogové vedou žáky k respektování cizího majetku a k oznámení protiprávního jednání zaměstnanci školy.

Při vandalismu nebo poškození majetku:

- o události se pořídí záznam a zjistí se její základní okolnosti,
- informuje se vedení školy a třídní učitel,
- je-li znám žák, který škodu způsobil, škola informuje jeho zákonného zástupce,
- náhrada škody se řeší v souladu s občanským zákoníkem; nedojde-li k dohodě, může být nárok uplatněn občanskoprávní cestou,
- podle závažnosti a okolností případu může škola kontaktovat Policii ČR,
- při opakovaném závažném jednání nebo při podezření na ohrožení dítěte může škola spolupracovat s OSPOD,
- vůči žákovi se postupuje podle školního řádu.

Poruchy příjmu potravy

Mezi možné varovné projevy patří zejména výrazné změny hmotnosti, omezování příjmu potravy, opakované zvracení, nepřiměřené cvičení, výrazná nespokojenost s vlastním tělem nebo další významné změny stravovacího chování.

Postup školy:

- při podezření pedagog informuje třídního učitele a podle situace VP/ŠMP,
- se žákem je veden citlivý individuální rozhovor bez hodnocení jeho vzhledu nebo hmotnosti,
- škola nestanovuje diagnózu, ale pracuje s konkrétními pozorovanými projevy,
- podle závažnosti situace jsou informováni zákonní zástupci a je jim doporučena odborná pomoc,
- při akutním ohrožení zdraví škola zajistí první pomoc a volá ZZS **155**,
- pokud zákonní zástupci dlouhodobě odmítají potřebnou pomoc a situace ohrožuje zdraví nebo vývoj dítěte, škola kontaktuje OSPOD.

Sebepoškozování a sebevražedné chování

Při zjištění nebo důvodném podezření na sebepoškozování či sebevražedné chování je prioritou bezpečí žáka. Pedagog situaci nezlehčuje, nesoudí žáka a neslibuje mu úplnou mlčenlivost.

Při zjištění sebepoškozování bez bezprostředního ohrožení života:

- se žákem je veden klidný a podpůrný rozhovor,
- pedagog se nesoustředí na detailní popis způsobu sebepoškozování, ale na aktuální stav a bezpečí žáka,
- informuje vedení školy a pracovníky ŠPP (VP/ŠMP),
- škola informuje zákonného zástupce a doporučí odbornou pomoc,
- podle potřeby je se žákem a zákonným zástupcem domluven další postup a podpora ve škole,
- o závažné události se pořídí záznam,
- při odmítání potřebné pomoci zákonnými zástupci a trvajícím ohrožení dítěte škola kontaktuje OSPOD.

Pokud žák hovoří o sebevraždě nebo vyjadřuje sebevražedné myšlenky:

- pedagog bere každé takové sdělení vážně,
- zůstává se žákem a vede klidný podpůrný rozhovor,
- je možné a vhodné zeptat se přímo, zda žák přemýšlí o sebevraždě, zda má představu nebo plán, jak by ji provedl, a zda má prostředky k jeho uskutečnění,
- pedagog neprodleně informuje vedení školy a ŠPP,
- podle míry rizika jsou informováni zákonní zástupci a je doporučeno bezodkladné odborné vyšetření,
- žák nezůstává bez podpory a dohledu, dokud není zajištěn bezpečný další postup.

Při bezprostředním riziku sebevraždy nebo při pokusu o sebevraždu:

- **žáka nikdy nenechávat samotného,**
- zajistit bezpečí žáka i ostatních osob,
- je-li to možné bez ohrožení dalších osob, zabránit přístupu k prostředkům, kterými by si mohl ublížit,
- **volat ZZS 155, případně 112, a řídit se pokyny operátora,**
- poskytnout potřebnou první pomoc,
- informovat vedení školy,
- informovat zákonného zástupce; způsob a okamžik informování přizpůsobit situaci a pokynům ZZS/Policie ČR,
- žák zůstává pod nepřetržitým dohledem dospělé osoby až do převzetí zdravotnickou záchrannou službou nebo jiné bezpečné formy předání podle pokynů odborníků,
- o události se pořídí záznam.

Varovné znaky sebevražedného jednání

- **Mezi možné varovné signály patří zejména:** výrazné změny chování a nálady, sociální izolace, beznaděj, výroky o smrti nebo o tom, že by bylo lepší nebýt, loučení, rozdávání osobních věcí, vyhledávání informací o sebevraždě, sebepoškozování, výrazné zhoršení fungování ve škole nebo jiné náhlé a závažné změny.
- **Samotný výskyt jednoho signálu nemusí znamenat sebevražedné riziko; kombinaci více signálů nebo přímé vyjádření sebevražedných myšlenek je však nutné brát vážně.**

Prevence ve škole

- Pozitivní klima
- Dostupnost informací
- Podpora duševního zdraví

Pozůstalá třída / škola – úmrtí žáka nebo zaměstnance školy

Úmrtí žáka nebo zaměstnance školy je mimořádnou situací, která může významně zasáhnout jednotlivce, třídní kolektiv i celou školu. Postup školy koordinuje ředitel školy ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm a podle potřeby s externími odborníky.

Bezprostřední postup:

- informaci o úmrtí je nutné před dalším předáváním **ověřit**; pokud je to možné, škola komunikuje s rodinou zemřelého nebo jiným oprávněným zdrojem,
- vedení školy stanoví jednotný způsob komunikace a určí, kdo bude informace předávat zaměstnancům, žákům, rodičům a případně veřejnosti,
- s rodinou zemřelého se podle možností dohodne, **jaké informace může škola sdělit**; zejména příčina a okolnosti úmrtí se bez souhlasu rodiny nesdělují,

- nejbližší spolužáci nebo kolegové by se o úmrtí neměli dozvědět prostřednictvím hromadné zprávy, sociálních sítí nebo neověřených informací, pokud tomu může škola zabránit,
- zaměstnanci, kteří budou informaci sdělovat žákům, se předem dohodnou na základním obsahu a způsobu sdělení.

Informování třídy:

- informaci sděluje třídě zpravidla třídní učitel společně s pracovníkem ŠPP nebo členem vedení školy,
- informace má být pravdivá, stručná, přiměřená věku žáků a respektující přání rodiny,
- používá se srozumitelné vyjádření, že dotyčný **zemřel**; zejména u mladších dětí je vhodné vyhnout se nejasným výrazům typu „odešel“ nebo „usnul“,
- žákům je ponechán prostor pro otázky, emoce a vzájemnou podporu; nikdo není nucen o události hovořit,
- žáci jsou informováni, na koho se mohou ve škole obrátit, pokud potřebují pomoc nebo individuální rozhovor.

Následná podpora:

- ŠPP a třídní učitel sledují reakce žáků a vytipují ty, kteří mohou potřebovat zvýšenou podporu,
- podle potřeby škola nabídne individuální rozhovor, kontakt na odbornou pomoc nebo zprostředkuje externí krizovou intervenci,
- zvýšená pozornost se věnuje blízkým přátelům zemřelého, sourozencům a dalším osobám, které událost výrazně zasáhla,
- škola přiměřeně informuje zákonné zástupce žáků dotčené třídy o situaci a možnostech podpory,
- práce s třídním kolektivem pokračuje podle potřeby i v následujících dnech a týdnech.

Pietní aktivity a osobní věci:

- případná pietní místa, vzpomínkové aktivity a účast školy na pohřbu se řeší citlivě a pokud možno po dohodě s rodinou,
- osobní věci zemřelého žáka se předávají rodině po předchozí domluvě,
- škola respektuje různé způsoby prožívání zármutku a nikoho nenutí k účasti na pietních aktivitách.

Zvláštní postup při úmrtí v důsledku sebevraždy

Pokud k úmrtí došlo v důsledku sebevraždy nebo existuje takové podezření, škola postupuje zvlášť citlivě. Nezveřejňuje podrobnosti o způsobu a místě úmrtí ani jiné informace, které by mohly vést k napodobování jednání. Zvláštní pozornost věnuje žákům, kteří byli zemřelému blízcí, a žákům, u nichž již byly zaznamenány psychické obtíže, sebepoškozování nebo sebevražedné myšlenky. Podle potřeby škola bezodkladně využije odbornou krizovou pomoc.

Úrazy

Při úrazu žáka nebo jiné osoby je prioritou poskytnutí první pomoci a zajištění bezpečnosti zraněného i ostatních osob.

Postup při úrazu

- zaměstnanec školy poskytne první pomoc v rozsahu svých schopností a možností,
- podle závažnosti úrazu přivolá zdravotnickou záchrannou službu (155), případně využije číslo 112,
- zajistí, aby zraněný nezůstal bez dohledu,
- podle možností odstraní nebo zabezpečí zdroj dalšího nebezpečí,

- o úrazu žáka informuje zákonného zástupce; při závažném úrazu je zákonný zástupce informován bez zbytečného odkladu,
- o závažném úrazu je neprodleně informováno vedení školy,
- při podezření na poranění páteře, závažné poranění hlavy nebo jiné vážné poranění se se zraněným zbytečně nemanipuluje a postupuje se podle pokynů operátora ZZS,
- úraz se eviduje v knize úrazů a podle jeho charakteru se vyhotoví záznam o úrazu v souladu s platnými právními předpisy,
- při závažném úrazu vedení školy zajistí splnění dalších oznamovacích povinností stanovených právními předpisy,
- podle okolností události škola vyhodnotí příčiny úrazu a přijme opatření k omezení rizika jeho opakování.

Závažný nebo hromadný úraz

Při závažném úrazu, ohrožení života nebo úrazu více osob zaměstnanec neprodleně přivolá ZZS (155), případně další složky IZS, informuje vedení školy a řídí se pokyny zasahujících složek. Prioritou je poskytnutí první pomoci, zajištění místa události a zabránění vzniku dalších zranění.

Násilí a agrese

Při agresivním nebo násilném chování žáka je prioritou ochrana zdraví a bezpečnosti žáků, zaměstnanců a dalších osob. Postup školy se řídí závažností situace a mírou bezprostředního ohrožení.

Při agresivním chování bez bezprostředního ohrožení života nebo zdraví

- pedagog se snaží situaci zklidnit, komunikuje klidně, stručně a srozumitelně,
- podle potřeby oddělí žáka od ostatních a zajistí bezpečí ostatních žáků,
- nevede se žákem vyhrčenou slovní konfrontací a situace se dále zbytečně neeskaluje,
- podle závažnosti informuje třídního učitele, vedení školy a pracovníky ŠPP,
- po zklidnění situace jsou zjištěny základní okolnosti události,
- o závažném incidentu se pořídí písemný záznam,
- zákonný zástupce je informován o události a podle potřeby je s ním dohodnut další postup,
- škola přijme odpovídající výchovná a preventivní opatření podle školního řádu a okolností případu.

Při fyzickém útoku nebo bezprostředním ohrožení

- zaměstnanec se snaží především zabránit dalšímu ohrožení osob a podle možností oddělit ohrožené žáky od agresora,
- přivolá pomoc dalších zaměstnanců školy,
- je-li bezprostředně ohrožen život nebo zdraví osob, volá Policii ČR (158), případně ZZS (155) nebo 112,
- při zranění poskytne první pomoc a podle potřeby přivolá ZZS,
- zaměstnanec nevystavuje sebe ani další osoby nepřiměřenému nebezpečí,
- informuje vedení školy a zákonné zástupce dotčených žáků,
- o události se pořídí písemný záznam,
- podle charakteru a závažnosti události škola spolupracuje s Policií ČR, OSPOD, poradenským zařízením nebo dalšími odbornými službami.

Po zvládnutí akutní situace

Škola vyhodnotí příčiny a okolnosti události, přijme opatření k omezení rizika jejího opakování a podle potřeby zajistí podporu napadenému žákovi, ostatním žákům i zaměstnancům. Opakované agresivní chování se řeší ve spolupráci se zákonnými zástupci a podle potřeby s dalšími odbornými institucemi.

Rizikové chování v dopravě

Škola vede žáky k bezpečnému chování v silničním provozu, dodržování pravidel silničního provozu a používání ochranných a reflexních prvků. Dopravní výchova je přiměřeně věku žáků zařazována do výuky a dalších preventivních aktivit školy.

Pokud zaměstnanec školy zjistí závažné nebo opakované rizikové chování žáka v dopravě:

- upozorní žáka na nebezpečnost jeho jednání,
- podle závažnosti informuje třídního učitele a zákonného zástupce,
- při opakovaném jednání škola situaci řeší v rámci preventivní práce se žákem,
- pokud dojde k bezprostřednímu ohrožení života nebo zdraví, zaměstnanec přivolá pomoc na čísla 155, 158 nebo 112 podle charakteru situace.

Při školních akcích mimo budovu školy jsou žáci předem poučeni o pravidlech bezpečného pohybu a chování v silničním provozu a řídí se pokyny pedagogického pracovníka.

Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus a homofobie

Škola netoleruje projevy nenávisti, diskriminace, ponižování nebo násilí vůči jednotlivci či skupině osob z důvodu jejich skutečné nebo domnělé příslušnosti k určité národnosti, etnické skupině, náboženství, sexuální orientaci nebo jiné skupině.

Prevence

- vytváření bezpečného prostředí založeného na vzájemném respektu,
- rozvoj kritického myšlení, mediální gramotnosti a schopnosti rozpoznávat manipulativní a nenávistný obsah,
- seznamování žáků s principy demokracie, lidských práv, tolerance a respektu k odlišnostem,
- důsledná reakce pedagogických pracovníků na projevy nenávisti, ponižování a diskriminace.

Postup při výskytu

- pedagogický pracovník nevhodné jednání zastaví a podle situace zajistí ochranu osoby, proti níž je zaměřeno,
- zjistí základní okolnosti události a informuje třídního učitele, školního metodika prevence a podle závažnosti vedení školy,
- je-li jednání součástí šikany nebo kyberšikany, postupuje škola současně podle příslušné části krizového plánu,
- podle závažnosti a okolností jsou informováni zákonní zástupci žáků,
- o závažném nebo opakovaném jednání se pořídí písemný záznam,
- škola přijme odpovídající výchovná a preventivní opatření a podle potřeby dále pracuje s třídním kolektivem,
- při podezření na spáchání trestného činu nebo jiného závažného protiprávního jednání, při vyhrožování či násilí škola kontaktuje Policii ČR,
- OSPOD škola kontaktuje v případech, kdy okolnosti nasvědčují tomu, že dítě může být ohroženo nebo vyžaduje další ochranu a pomoc.

Při posuzování situace škola rozlišuje mezi nevhodným či neuváženým výrokem žáka a závažným nebo opakovaným nenávistným jednáním. Každý nevhodný výrok je však nutné přiměřeně řešit a využít jej také k preventivní a výchovné práci.

Bezpečnostní incidenty / mimořádné události

Bezpečnostním incidentem se rozumí mimořádná událost, při níž je nebo může být bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo bezpečnost žáků, zaměstnanců či dalších osob ve škole. Může jít zejména o

fyzický útok, závažné vyhrožování, přítomnost ozbrojené nebo jinak nebezpečné osoby, nález podezřelého předmětu, požár, únik nebezpečné látky nebo jinou závažnou mimořádnou událost.

Základní zásady

- prioritou je vždy ochrana života a zdraví osob,
- zaměstnanec, který zjistí bezprostřední nebezpečí, neprodleně přivolá pomoc – podle situace Policii ČR (158), ZZS (155), HZS (150) nebo prostřednictvím jednotného evropského čísla tísňového volání (112),
- je-li to možné bez dalšího ohrožení, informuje vedení školy a další ohrožené osoby,
- zaměstnanci postupují podle povahy události, pokynů složek IZS a vnitřních bezpečnostních pravidel školy,
- žáci se řídí pokyny zaměstnanců školy.

Útok nebo přítomnost nebezpečné osoby

- zaměstnanec okamžitě vyhodnotí, zda je bezpečnější opustit ohrožený prostor, nebo se ukrýt,
- je-li k dispozici bezpečná úniková cesta vedoucí od nebezpečí, odvede žáky do bezpečí,
- není-li bezpečný únik možný, zajistí ukrytí žáků v dostupném prostoru, podle možností uzamkne nebo zablokuje vstup, omezí hluk a viditelnost osob a zabrání vstupu do ohroženého prostoru,
- jakmile je to bezpečně možné, volá Policii ČR (158) nebo 112 a sdělí zejména místo události, charakter nebezpečí, dostupné informace o útočnickovi či útočnicích a případně o zraněných osobách,
- zaměstnanec nevystavuje sebe ani žáky zbytečnému nebezpečí pokusem útočníka zadržet,
- po příjezdu Policie ČR se všichni řídí jejími pokyny,
- bezpečný prostor se neopouští pouze na základě neověřené informace; vyčká se na pokyn Policie ČR nebo jiné důvěryhodné potvrzení, že nebezpečí pominulo.

Závažné vyhrožování

- zaměstnanec výhrůžku násilím vůči škole nebo konkrétní osobě nezlehčuje,
- zachová dostupné důkazy – zprávu, e-mail, příspěvek na sociální síti, snímek obrazovky apod.,
- neprodleně informuje vedení školy,
- při konkrétní nebo bezprostřední hrozbě škola kontaktuje Policii ČR,
- škola sama neprovádí vyšetřování, které by mohlo narušit další postup Policie ČR,
- podle situace přijme vedení školy bezprostřední opatření k ochraně ohrožených osob.

Podezřelý předmět nebo zásilka

- s podezřelým předmětem nebo zásilkou nemanipulovat, neotvírat je ani je nepřenášet,
- zabránit přístupu dalších osob,
- informovat vedení školy,
- kontaktovat Policii ČR (158), případně 112, a postupovat podle jejích pokynů,
- o případné evakuaci nebo jiném bezpečnostním opatření se rozhoduje podle charakteru situace a pokynů složek IZS.

Evakuace a ukrytí

- podle charakteru mimořádné události může být nutná evakuace osob z budovy nebo naopak jejich ukrytí v bezpečných prostorách,
- při požáru nebo jiném nebezpečí uvnitř budovy může být prioritou evakuace,
- při nebezpečí v jiné části školy nebo v jejím okolí může být bezpečnější uzamčení a ukrytí osob v budově,
- zaměstnanci vždy zohledňují konkrétní situaci a řídí se pokyny vedení školy a složek IZS.

Po skončení bezprostředního ohrožení

- zajistit první pomoc a podle potřeby přivolat zdravotnickou pomoc,
- podle možností ověřit přítomnost a bezpečí žáků a zaměstnanců,
- informovat zákonné zástupce způsobem stanoveným vedením školy,
- ředitel školy určí osobu odpovědnou za jednotnou komunikaci s rodiči, veřejností a případně médií,
- nezveřejňovat neověřené informace ani osobní údaje zasažených osob,
- podle potřeby zajistit krizovou intervenci a psychologickou pomoc žákům i zaměstnancům,
- o závažném bezpečnostním incidentu se pořídí písemný záznam,
- po události vedení školy vyhodnotí její průběh a účinnost přijatých opatření a podle zjištění aktualizuje bezpečnostní opatření a krizový plán.

Oběť trestného činu

Pokud se škola dozví, že se žák stal nebo mohl stát obětí trestného činu, je prioritou zajištění jeho bezpečí, ochrana soukromí a citlivý přístup.

Postup školy

- pedagogický pracovník zajistí žákovi bezpečné a klidné prostředí,
- vyslechne žáka citlivě a bez nátlaku; nenutí jej opakovaně popisovat podrobnosti události a neprovádí vlastní vyšetřování,
- neslibuje žákovi úplnou mlčenlivost, ale přiměřeně jeho věku mu vysvětlí, že některé informace může být nutné předat dalším osobám nebo institucím za účelem jeho ochrany,
- zaznamená podstatné skutečnosti, které mu žák sdělil, pokud možno jeho vlastními slovy, bez domněnek a vlastních interpretací,
- neprodleně informuje vedení školy a podle charakteru případu příslušného pracovníka školního poradenského pracoviště,
- při bezprostředním ohrožení života nebo zdraví zajistí první pomoc, volá ZZS (155), Policii ČR (158), případně 112,
- při podezření na spáchání trestného činu škola postupuje podle povahy a závažnosti případu a v souladu se svou zákonnou oznamovací povinností; podle okolností kontaktuje Policii ČR a případně OSPOD,
- zákonný zástupce je zpravidla informován; pokud však existuje podezření, že zákonný zástupce může být pachatelem nebo že by informování mohlo dítě vystavit dalšímu nebezpečí či zmařit další postup, škola nejprve konzultuje postup s Policií ČR nebo OSPOD,
- škola chrání soukromí žáka a informace o události sděluje pouze osobám, které je potřebují znát pro zajištění jeho bezpečí a dalšího postupu,
- podle potřeby škola zprostředkuje žákovi a jeho zákonným zástupcům odbornou psychologickou, poradenskou nebo krizovou pomoc.

Další podpora žáka

Škola dbá na to, aby žák nebyl vystaven dalšímu zraňování, zesměšňování, obviňování nebo opakovanému vyptávání na událost. Podle charakteru případu a potřeb žáka přijme opatření k zajištění jeho bezpečí a podpory při vzdělávání.

Pokud trestný čin souvisí se šikanou, kyberšikanou, domácím násilím, týráním, zneužíváním nebo jinou oblastí upravenou tímto krizovým plánem, postupuje škola současně podle příslušné části krizového plánu.

Evidence a dokumentace

O závažných událostech řešených podle krizového plánu se pořizuje písemný záznam. Dokumentace musí být věcná, stručná a musí respektovat ochranu osobních údajů a soukromí dotčených osob.

Záznam o události obsahuje zejména:

- datum, čas a místo události,
- jména zúčastněných osob, pokud jsou známa,
- stručný a věcný popis zjištěných skutečností,
- údaje o tom, kdo událost oznámil a kdo ji řešil,
- přijatá bezprostřední opatření,
- údaje o poskytnutí první pomoci nebo přivolání ZZS, Policie ČR či dalších složek IZS,
- údaje o informování zákonných zástupců, vedení školy a dalších institucí,
- případně další dohodnutá opatření a následný postup.

Při zaznamenávání výpovědi žáka nebo jiné osoby se pokud možno zachovávají její vlastní slova. Záznam musí odlišovat skutečnosti, které zaměstnanec sám zjistil nebo pozoroval, od informací sdělených jinou osobou. Do záznamu se neuvádějí nepodložené domněnky, diagnózy ani hodnotící soudy.

Elektronické důkazy, např. e-maily, zprávy, fotografie nebo snímky obrazovky, se uchovávají pouze v nezbytném rozsahu a způsobem odpovídajícím jejich citlivosti.

Dokumentace je ukládána tak, aby k ní měly přístup pouze oprávněné osoby. Osobní údaje jsou zpracovávány pouze v rozsahu nezbytném pro řešení události a v souladu s právními předpisy o ochraně osobních údajů.

Pokud zvláštní právní předpis stanoví pro konkrétní událost samostatný způsob evidence nebo dokumentace (např. evidence školních úrazů), postupuje škola současně podle tohoto předpisu.

Praktický nácvik a seznámení zaměstnanců

Cílem praktického nácviku je připravit zaměstnance a žáky na správnou reakci při mimořádných a krizových situacích a ověřovat funkčnost nastavených postupů.

- všichni zaměstnanci školy jsou s krizovým plánem prokazatelně seznámeni,
- noví zaměstnanci jsou s krizovým plánem seznámeni při nástupu do zaměstnání,
- krizový plán je zaměstnancům dostupný tak, aby jej mohli podle potřeby využít,
- nejméně 1× ročně proběhne praktický nácvik evakuace školy,
- podle potřeby jsou se zaměstnanci probírány nebo modelově procvičovány postupy při vybraných krizových situacích, zejména při závažném úrazu, agresivním chování, intoxikaci nebo bezpečnostním incidentu,
- zaměstnanci jsou průběžně seznamováni se změnami krizového plánu a souvisejících bezpečnostních postupů,
- žáci jsou přiměřeně svému věku seznamováni s pravidly chování při mimořádných událostech a jsou vedeni k respektování pokynů zaměstnanců školy,
- po praktickém nácviku nebo skutečné mimořádné události vedení školy podle potřeby vyhodnotí funkčnost nastavených postupů a přijme potřebná opatření.

Závěr

Krizový plán je závazným vnitřním dokumentem školy a jsou s ním prokazatelně seznámeni všichni zaměstnanci školy. Noví zaměstnanci jsou s krizovým plánem seznámeni při nástupu do zaměstnání.

Krizový plán je zaměstnancům dostupný pro případ potřeby a je aktualizován nejméně 1× ročně, dále vždy při změně právních předpisů nebo metodických doporučení, při změně podmínek školy nebo pokud zkušenosti z řešení konkrétní krizové situace ukážou potřebu jeho úpravy.

Při řešení krizových situací je vždy prioritou ochrana života, zdraví a bezpečí žáků, zaměstnanců a dalších osob. Zaměstnanci postupují podle tohoto krizového plánu s přihlédnutím ke konkrétní situaci a v případě zásahu Policie ČR, ZZS, HZS nebo dalších složek IZS se řídí jejich pokyny.

Krizový plán nenahrazuje povinnosti stanovené právními předpisy, školním řádem, předpisy BOZP, požární dokumentací ani dalšími vnitřními předpisy školy.

Vypracovala: Mgr. Iva Sýsová (metodik prevence)

Schválil: Mgr. Petr Punčochář (ředitel školy)